

Trondheim kommune

- Avsender: Trondheim kommune
- Høringsinstans: Kommunene
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Trondheim kommune er uenig i dette forslaget, og henviser til Stålsett-utvalget som foreslo 100 medlemmer. Forslaget utfordrer både økonomisk likebehandling av trossamfunn og finansiering av trossamfunn på mindre steder. Det er viktig å likebehandle alle trossamfunn med medlemstilskudd som til Den norske kirke.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Trondheim kommune er enig i dette forslaget, og antar at det er viktig for mange mindre tros- og livssynssamfunn.

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19

og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Statens ansvar for verneverdige kirkebygg og middelalderkirker må tydeliggjøres. Beregningsmodellen er lite dekkende til å vurdere utgifter for kirkebygg med store kulturverdier. Årstallet 1900 virker vilkårlig satt. Mange kirkebygg etter 1900 representerer store kulturminneverdier, med tilhørende store merkostnader for vedlikehold. I tillegg har også andre tros- og livssynssamfunn bygg med store kulturverdier.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

-
- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☐ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Trondheim kommune er ikke enig, slik dette er formulert i lovforslaget. Kommunenes relasjon til den lokale kirke forutsetter at det finnes et organ som kan opptre på vegne av soknene på kommunenivå. Trondheim kommune mener at lovforslagets bestemmelse i § 8 om at Den norske kirke skal forbli landsdekkende, må konkretiseres ved at § 9 klart uttrykker at det skal etableres et organ på vegne av soknene i kommunene, og fastsetter hvilke oppgaver dette organet skal ha. Første ledd i § 14 om prostier og bispedømmeråd bør utgå, da disse organer ikke er ment å være eget rettssubjekt, og de kan fastsettes av Kirkemøtet.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☐ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Trondheim kommune er uenig i dette forslaget, slik det står uten forbehold. Trondheim kommune mener at lovbestemmelsen på dette punkt er avhengig av valg av finansieringsmodell for Den norske kirke. Dersom kommunen fortsatt skal delfinansiere Den norske kirke lokalt, må det lovfestes et kirkelig organ på kommunenivå som har ansvar for kirkebyggene.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☐ Viktig ☐ Ikke viktig ☒ Ingen oppfatning	

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Trondheim kommune er enig i dette forslaget, men mener at departement skaper uklarhet om forståelsen ved at også kirkelige organer som prostier og bispedømmeråd i departementets inngår i lovforslagets § 14. Trondheim kommune mener på denne bakgrunn at første ledd i § 14 om prostier og bispedømmeråd bør utgå.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Rådmannen mener at alternativ a) er å foretrekke ut fra en helhetlig vurdering. Høringsnotatet forutsetter at kommunen skal finansiere gravplassene. Trondheim kommune vil best kunne ivareta samspillet med Den norske kirke dersom dagens økonomiske oppgavefordeling videreføres. Oppheving av kommunal medfinansiering vil kunne bety en svekkelse av samarbeidet mellom kommune og kirke, og det lokaldemokratiske engasjementet. Fra kommunens side er det av stor betydning å ha et kirkelig organ med

myndighet på kommunenivå.
Dersom regionale eller nasjonale kirkelige organer får all myndighet når det gjelder økonomi, kirkebygg og annet, vil dette vanskeliggjøre kommunens samhandling med Den norske kirke innen en rekke områder. Dette gjelder ikke bare økonomi, men også innsats overfor barn og unge, omsorgstjenester, frivillighet og kultur, som utfolder seg der folk bor. Dersom staten overtar all finansiering er Trondheim kommune usikker på konsekvensene av statens uttrekk fra rammeoverføringen fra staten til kommunene. Fra tidligere saker har kommunen erfaring med at statens uttrekk ofte utgjør større beløp enn kommunens reelle besparelser. De verneverdige kirkene/middelalderkirkene representerer store kulturhistoriske verdier som må sikres for framtidige generasjoner. Statens økonomiske ansvar for disse må tydeliggjøres gjennom arbeidet med ny stortingsmelding om tros- og livssynspolitikken. Trondheim kommune ber departementet tydeliggjøre det nasjonale ansvaret for denne delen av kulturarven i det videre arbeidet med innføring av ny tros- og livssynspolitikk. Soknets selvstendige stilling er vesentlig også for lokaldemokratiet. Folkekirken bør styres av folkevalgte organer nær kirken. I den sammenhengen betyr forholdet til kommunen mye. Hvis man ønsker å styrke folkekirkens rolle i lokalsamfunnet, bør det sikres en kobling til kommunen både finansielt og oppgavemessig.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

☒ Enig

☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
☒ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Trondheim kommune er uenig i dette forslaget, og viser til behovet for en livssynsnøytral gravplassdrift og -forvaltning gjennom at kommunene overtar dette ansvaret, slik det allerede er i kommunene Bærum, Modum, Sandefjord, Vennesla og Gjesdal. Dersom gravplassdrift og -forvaltning fortsatt skal være et ansvar for soknet, er det nødvendig å lovfeste et organ som opptrer på vegne av sognene, et kirkelig fellesråd på kommunenivå (relevant for §§ 9-10 og gravferdsloven § 5, forslag 23 og 26).

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Trondheim kommune er enig i at denne myndigheten overføres fra bispedømmerådet til fylkesmannen, men ikke i forslaget om at sentraliseres hos ett fylkesmannsembete.

Kommentarer

Trondheim kommune har besvart departementets høringsskjema, men ønsker i tillegg å gi uttalelse om noen tema som ikke framkommer av den skjematiske besvarelsen. I høringsnotatet er det flere tema som alle peker i retning av behov for et lokalt kirkelig organ med myndighet på kommunenivå, blant annet: Den norske kirke som landsdekkende folkekirke, kirkebyggene, gravplassforvaltningen: 1. Grunnlovens bestemmelse om at Den norske kirke skal "forbli Norges folkekirke" innebærer at kirken må være demokratisk og landsdekkende. Høringsnotatets forslag til ny lov skaper usikkerhet om kirken i framtiden vil ha et organ med myndighet i alle landets kommuner, da kirkelig fellesråd som lovfestet organ på vegne av soknene ikke lenger skal lovreguleres. Samtidig forutsetter departementet at den geistlige arbeidsgiverlinjen med prostier og bispedømmeråd skal opprettholdes (§14). Kommunenes relasjon til den lokale kirke forutsetter at det finnes et organ som kan opptre på vegne av soknene på kommunenivå. Trondheim kommune mener at lovforslagets bestemmelse i § 8 om at Den norske kirke fortsatt skal være en landsdekkende kirke, må konkretiseres ved at § 9 klart uttrykker at det skal etableres et organ med myndighet på vegne av soknene i kommunene, og fastsetter hvilke oppgaver dette organet skal ha. Første ledd i § 14 om prostier og bispedømmeråd bør utgå, da disse organer ikke er ment å være eget rettssubjekt, og de kan fastsettes av Kirkemøtet. 2. Trondheim kommune mener at valg av finansieringsmodell for Den norske kirke vil ha betydning for lovforslagets § 13 om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette regler for kirkebygg, herunder hvem som skal ha forvaltningsansvaret for kirkebyggene (s. 95). Dersom kommunene fortsatt skal gi økonomisk tilskudd til Den norske kirke, vil en andel av disse midlene gå til vedlikehold av og investeringer i kirkebygg. Disse må forvaltes av et kirkelig organ med myndighet på kommunenivå, ikke et regionalt kirkelig organ. Trondheim kommune mener at dersom kommunen fortsatt skal gi tilskudd til Den norske kirke lokalt, er det nødvendig å lovfeste et kirkelig organ med myndighet som opptre på vegne av soknene på kommunenivå, som har ansvar for kirkebyggene og andre oppgaver. 3. Uansett hvilket av departementets to alternativer for framtidig finansiering av Den norske kirke som blir valgt, vil det økonomiske ansvaret for gravplassforvaltningen fortsatt være et lovpålagt ansvar for kommunene, i følge departementets forslag. Trondheim kommune mener at når departementet forutsetter at forvaltning av gravplasser fortsatt skal være et ansvar for soknet og finansieres med tilskudd fra kommunene, er det også ut fra dette nødvendig å lovfeste et organ som opptre på vegne av soknene på kommunenivå (relevant for §§ 9-10 og gravferdsloven § 5, forslag nr. 23 og 26).